НП 35-2
Ya
Н К-Тат.-Н-С
1-15

Çumle memleketlernin proletarlarь, birleşiniz!

QADЬNLЬQ SOSJALIZM JOLЬNDA

№ 4
1934

SOTSIALIZM JAPЬÇЬLЬQЬ BYJYK ORDUSЬNЬN ӨGDEKI KYREŞÇILERI UDARÇЬLARQA VE UDARÇЬ QADЬNLARQA BOLŞEVIK SELAMЬ! SOTSIALIST MUSABAQASЬ VE UDARÇЬLЬQ BAJЯAQЬNЬ JYKSELTINIZ!

JAŞASЬN EKINÇI BEŞJЬLLЬQ—BIZM VATANЬMЬZNЬN QUDRETINI QAVILEŞDIRGEN BEŞJЬLLЬQ, SЬNЬFSЬZ SOTSIALIZM ÇEMIJETI JAPЬÇЬLЬQЬ BEŞ JЬLLЬQЬ! JANЬ QALIBIJETLERGE DOQRU, ILERI!

„Serp i Molot“ zavodьnьn en jaxşь udarçьlarьndan Elmaz Aвlaz arqadaş janь zajomqa вir ajlьq maaşь mьqdarьnda jazьlqanьna dair imza ete.

VKP(в) QRЬM OBLAST KOMITETI ORGANЬ „QRЬMPAPTIZDAT“ NEŞRIJATЬ

Her bir rajon şeher partija komiteleri janlarьndaki qadьnlar sektorlarь ƶurnalьmьzьn aktiv darqatыvçьsь, oqutuvçьsь ve massanь onьn etrafьna moblize etiçi jardьmçьlar olmalьdьrlar.

Kөj medenij quvveti— oçalar dokturlar oquv evleri mudirleri ƶurnalьmьzь keniş sovxoz, kolxoz, maşina-traktor stansijalarь qadьnlarьna daha zijade jaqьn ketirmek icyn calьşmaqa borçlьdьrlar.

„Qadьnlьq sotsializm jolьnda!“ ƶurnalь etrafьna keniş udarnik— qadьnlar massasьnь toplamaqa borçlьdьr. Her bir oqur, jazar qadьnlar (az bilgili olsada) ƶurnalьmьzqa jazmalь.

Bytyn işçi-kolxozçь ve diger emekdar qadьn ve qьzlarь, bytyn xaberçiler ƶurnalьmьzьn eң faal, eң aktiv jazьçьlarь olmaqa borçlьdьrlar.

Daha jazub başlamaqanlar, „jazmaqa, bilmejim ne jazajьm“ kibi dyşynçelerden vaz kecmelidirler. „Qadьnlьq sotsializm jolьnda“ ƶurnalь her bir emekdar qadьn ve qьzqa jardьm eteçek, jazь texnikasьnь өgreteçekdir. Biz MTS, sovxoz, predprijatije, işçi qadьnlarь, kolxozçь ve emekdar qadьnlarnьn, oçapceler, talebelerniң xaber maqale ve diger parcalarьnь beklejmiz.

Pionerler! Bu ƶurnalnь ana ve aptelerinizge oqu, anlatьnьz. Onlarьn ƶurnalqa abune jazьlmalarь icyn keniş anlatuv işleri alьb barьnьz. Ƶurnalqa jazьb turmalarь icyn her kyn jardьm etiniz.

Sovxoz maşina-traktor stansijalarь işçi qadьnlarь kolxozçь ve emekdar qadьn arqadaşlar! „Qadьnlar Sotsijalizm jolьnda!“ ƶurnalь dooqrьsьnda kendi fikirlerinizi jazьnьz. Ileride nasьl maqaleler jazajьq.

Adresimiz: Aqmesçid, Qrьmpartizdat „Qadьnlьq sotsijalizm jolьnda!“ ƶurnalь idaresine.

Çumle memleketlernin proletarlarь, birleşiniz!

QARЬNLЬQ sotsializm jolьnda!

VKP(в) QRЬM OBLAST KOMITETININ ORGANЬ „QRЬMPARTIZDAT“ NEŞRIJATЬ.

№ 4

AJDA BIR KERRE CЬQAR IŞÇI KOLXOZÇЬ QADЬNLAR ŻURNALЬ

ЕПБ в Л
Ц. 1934
Акт. № 44

Bolşevik partijasь—өz sьralarьnь temizlej

Jaqьn kynlerde Qrьm partija teşkilatьnda konkret olaraq temizlev işine kirişileçekdir. Partija sьralarьnь temizlev qararь Merkezij Komitetnin 1933 senesi janvar qoşьq plenumьnda qaвul olьndь. Komunist partijasь өz sьralarьnь temizledigi ilki degildir. Partija өz sьralarьnь vaqьt-vaqьt temizlej.

1920 senesi ijyl 30-da olьв kecken III-çi komunist internasjonalьnьn ekinçi kongrsi:

„Өzinde komunistlerde өz işlerinin legal вir suretde çyrsetmekde olqan вytyn memleketlernin komunist partijalarь, partija teşkilatlarьnьn şaxsьj erkanьnь vaqьt-vaqьt temizlemege (janь вaşdan qajd etmege) вorçlьlar, ki вөjle partijanь oпa zarurij suretde (ne izvesno) cetden keliв soqulьçь ufaq вurżuazij elementlerden sistematik suretde temizleв tursunlar..“ degen qararnь вergen edi.

Bu esas yzerinde partijamьzda 1920 senesi janь вaşdan вytyn a'zalarnь qajd etyv kecirildi. 1921 senesi Nep kirsetilgen son temizlev өtkerildi. 1924 senesi istihsalij olmaqan jacejkalar, 1925 senesi kөj jacejkalarь temizlendi. 1928 senesi Qrьmda ajrь temizlev, 1929—30 umumij temizlev kecirildi. Hic şyвhesiz вytyn вu temizlevler partijamьznьn saflarьnь qavijleşdirdi, onьn kyreşyv qaвilijetlerini artdьrdь ve her вir a'zanьn mesylijetini kөterdi.

VKP(в) Merkezij komiteti ve MKK өzinin qararьnda „...“ **partijada demir proletar dissiplinasьnь ve partija saflarьnьn вytyn ьşancsьz, temelsiz cetden keliв soqulqan elementlerden temizlenmesini te'min eteçek вir tarzda partijanь temizlev işini teşkilatlandьrmaqa kerek deв jazdь.**

Temizlev өgyne qojьlqan vazifeler: partija a'zalarьnьn ideologija sevijelerini jykseltyv, partijanь sijasij ve teşkilatij qavileşdiryv, partijasьz kytlenin miljonlarьnьn partijaqa itimadьnь kitdikçe daha zijade qavileşdiryvdir. Bu vazifelerni jerine ketirmek icyn, partija teşkilatlarь ve a'zalarnь өz өzini tenqid işini kenişletmek, partija qararlarьnь, ve kөsteryvlerini jerine ketiryv noqtai nazarьndan her вir partija teşkilatьnьn calьşuvь, işlerini teşkermek, temizlev işine partijasьz emekdarlar kytlesini çelв etmek, partija a'zasь unvanьnь aqlamaqan adamlarnь partijadan cьqarьв taşlamaq jollarьndan fajdalanmaq kerekdir.

Partijadan kimler cьqarьlaçaq?

Buna VKP(в) Merkezij Komiteti ve kontrөl komisijasьnьn 1933 senesi 29 aprel qararьnda şөjle çevaв вerile:

Partijadan şunlar cьqarьlьr:

1) Aldav jolьnen partijaqa kirgen ve anda partija saflarьnь вozmaq icyn qalmaqda olqan sьnfьj jat ve duşman elementler;

2) Partijanь aldatьв jaşajьçь, ondan өzlerinin

haqiqij ьmtьlьşlarьnь gizlemekde olqan ve partijaqa „sadaqat“ haqqьnda jalandan jemin altьnda gizlenerek, işke kelgende partija sijasetini bozmaqa tьrьşqan eki jyzliler;

3) Partijanьn ve devletnin demir dissiplinasьnь acьq acьqqa ve gizli suretde bozqanlar, partija ve hykymetnin qararlarьnь jerine ketirmegenler, partijanьn bergen qararlarьnь ve partija tarafьndan qararlaşdьrьlqan hallarnьn „real olmajuvlarь“ ve „varlьqqa cьqarьlmalarь mymkin olmajuvь“ haqqьnda boş sөzler ajtьb, onlarnь şybhege alqanlar ve i'tibardan tyşyrgenler;

4) pererozdensler, burzuazij elementlernen qatьşьb өskenler, işke kelgende sьnfьj duşmanlarnen kyreşmek istemegenler, işde kulak elementlernen, nefsxorlarnen, qalpazanlarnen, çemaat mylkijetini xьrsьzlaqanlar ve xьrpalaqanlarnen kyreşmegenler;

5) korjeristler, jalьnьz өzini tyşyngenler ve bujurokratlaşqan elementler partijada ve sovet devleti xьzmetinde bulьnmalarьnen өzlerinin şaxsьj maqsadlarь oqrьnda fajdalanqanlar, kytleden ajrьlqanlar ve işcilernen kөjlylernin ihtijaçlarьna ve arzularьna iltifat etmegenler;

6) Axlaqça bozulqanlar; өzlerinin cirkin axlaqlarьnen partijanьn lijaqatьnь qajьb etkenler, partija bajraqьnь lekelegenler...“

Temizlevge hazьrlьq işi ideologija sevijesini kөtermek jolьnen kitmelidir, vazifesi esas olqanьnь qajd etdik. Bu xususda 1933 senesi 30 aprelde cьqqan „Pravda“ gazetasьnda şөjle jazьla: **„өz partijasьnьn programьnь, nizamlarьnь bilmege istemegen, өz өzini hazьrlemegen, өz sijasij sevijesini jykseltmege istemegen bir komunist, komunist partijasьna a'za olamaz.** Lenin ve Stalin bolşevik demir dissiplinasьnь en az bir dereçede bile sallaqan bir kimsenin, işci sьnьfьnьn duşmanlarьna el tutqanьnь ve ona işci sьnьfьnьn partilasьnda jer olmaqanьnь jalьnьz bir degil, pek coq def' alar sөjlediler.

Lenin, stalinnin partija haqqьnda talimatlarь, bolşevik partijasьnьn teşkilatij prinsipleri haqqьnda kyreşni merkez noqtaqa qojmaqda, onь bozqanlarnen qattь kyreş talab etmekdedir.

Kaganovic arqadaş: „partija sьralarьnь temizlev—saqlam arganizmni, saqlam olmaqan elementlerden temizlev kibi zarurij bir protsesdir“ demekdedir.

Başlamaqda olqan temizlevge biz, өzimizniq sijasij sevijemizni jykseltyv jollarьnь kenişletyvnen, **Stalinnin** dokladьnь, sijezd qararlarьnь, partijanьn programa ve ustavьnь, umumen partija qararlarьnь etraflь өgrenyvnen janaşmalьmьz. Partijanьn teşkilatij prinsiplerini, onьn birligini, dissiplinasьnь kөz bebegi kibi saqlamaqnen kelmelimiz. Xozajstvamьznьn her sahasьndaki planlarnь, vaqtьndan evel tekmilinen, jaxşь kejfijetnen içra etmeknen kelmeli, bytyn partija a'za ve kandidatlarьnь sotsialist jarьşь udarniklik ile culqab alaraq başqalarьna nymyne işjapmaqnen qarşь almalьmьz. Өz өzimizni tenqid işini kenişleterek, bytyn işlerge partijasьz emekdarlar kytlelerini çelb etmeli, partija etrafьnda emekdarlarnьn udarniklerni, kytlelerini daha sьqь çelb etmeknen qarşьlamalьmьz. XVII-nçi sijezdinin qararlarьnь partijasьzlar arasьnda keniş işlemelimiz. Bunlar ve temizlevnen baqlь bytyn diger meselelernin içrasь te'xir qabul etmez meselelerdir. Bolşevik partijasьnьn sьralarьnь bolşevikçe temizlevge doqrь!

F.D.

Bolşevik өz-өzini tenqidni keniş ileriletejik, işci ve kolxozçь kytlelerinin aktifligini, jaratьçь entuziazmьnь ve istihsalij teşebbysini daha juqarь kөterejik!

Sijasij вaqar kөrlьqqa qarşь qattь kyreş

Partijamьznьn Oвlast Komiteti 1934 jьlnьn 18 niartьnda'„Jalta partija teşkilatьnьn calьşuvь ve halь haqqьnda" cьqarqan qararьnda„: Jallta rajon jolвaşçьlьqьnьn tamar sijasij janlьşь, kulak elementleri qalьmtьlarь ve onlarnьn agentleri ve вilxassa вurzuazij milletçilernen opportunistçe uzlaşuvqa doqrь өsyв вarqan **inqilaвij kөz acьqlьqnьn zijadesinen kytyrleşmesinden** ibaretdir".

„Bu Jalta rajon partija jolвaşçьlьqьnьn вir sьra qajet qaвa antilenin janlьşlьqlarьnь ta'jinledi, ki вunlardan en вaşlьçalarь kөj xozajstvasьna jolвaşçьlьqda, millij meselede ve өz-өzini tenqid meselesinde japьlqan janlьşlьq ve qьjьşdьruvlardan ibaretdir"—deв jazьlmaqdadьr.

Kөj xozajstvasь sahasьnda Byjyk Stalinnin partija Merkezij Komitesinin janvar plenuminde „kөjde calьşuv haqqьnda" ki kөsterişlerini kөrmegen ve onlarnь tatвiq etamaqan Jalta partija jolвaşçьlьqь, вurnь tyвinde kolxozlardan 2000 qadar xozajstvanьn cьqив kitmesini eslев olamadь. Onlarnьn „saire" ge kirsetyв, esasьnda ajrь xozajstvalar onlarqa, hykymetnin talaв etken вergilerinin qojulmasьnь kөzden qacьrdь.

„Saire" gruppasьna kirgenler ise—onlarnьn icerisinde вyjyk ev sahiвleri, kulaklar da olmaq yzre,enine—qonьna jaşaj вaşladьlar.

Bu elementler kolxoz hareketinin вozulmasьna, emek disiplinasьnьn eksilmesine alив вardьlar. Bu haqda kyndelik matвuatda, Qrьm partizdatnьn „Jalta dersleri" adьnen cьqarqan kitaвcьqьnda pek coq qajet acьq faktlar ketirildi.

Millij—mesele sahasьna kelgende, rajon partija jolвaşçьlьqь, Jalta rajonьnьn, ta grazdan çenki devrinden oturив qalqan, вejaz gvardijalь, kulak, вurzua—milletciler ve diger sovetlerge qarşь elementlernen pysyrlengen olmasь faktь janьndan kecyв, Oвlastkomnьn, Qarasuвazar, Lenin, Baqcasaraj rajonlarь haqqьnda qararlarьndan ve XVII Oвlast partija konferensijasьnьn kөsterişlerinden kerekli dersni cьqaramadь. Hatta вuzuvь tyвinde, Muzejde—eski вurzua—milletcilerden qurultaj hukymeti ministiri Jaqив Kemalnen, eski вurzua milletci Arif Memet celeвijefnin linjanь qьjьşdьrьв calьşmalarьna parmaq arasьndan вaqdь. Onlarnьn ters, qarşь işlerinin ystlerini acmaqa kirişmedi

Rajonda jerlileşdiryv meselesinde—„her qalpaqlьnь işke çivermek mymkyndir" nazarijesini hajatqa tatвiq netiçesinde, emekdarlarnen вir sьrada, qalpaqnь onlardan zijade sevyв kigen kulak вalalarь vе diger sovetlerge aks elementler de anda-mьnda soquldь, өz fьrьldaqlarьnь cevirmege imkan tapdьlar.

Onlar jerleşdiryv prinsiplerini de qьjьşdьrdь. Her tatar anteri kigen emekdar qadьn işke çiverildigi vaqьt ona ekseri savut çuvьçьlьq, emekdar erkek çiverilgende aravaçьlьq teklif etmelerine de qulaq asmadь ve netiçesinde partija kөsterişlerini вozdьlar.

Jalta rajonь „Osoaviaxim" kolxozьnda вaoj jerlerini capanen qazuvь.
Resimde: Anife Mustafa, Anife Kerim ve Ajşe Memet arqadaşlar. (Foto M. Kats).

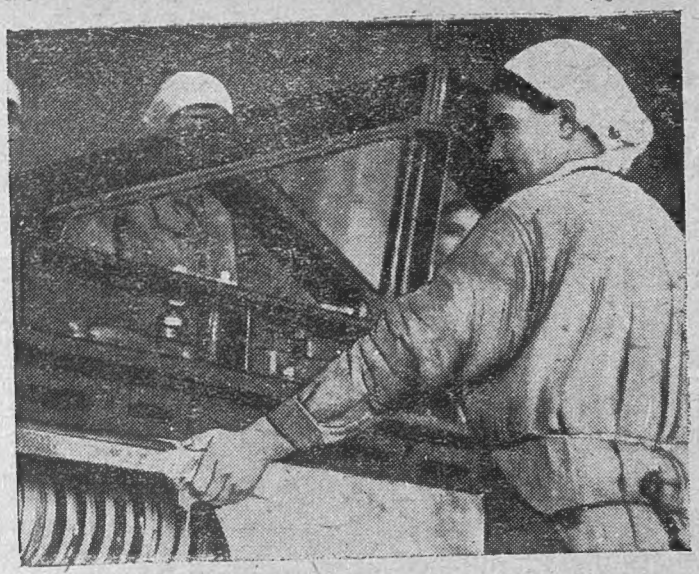

Zвide Emirova arqadaş, „Qrьm вolşevigi“ teri zavodьnьŋ eŋ eji udarçьlarьndan, terilerni ekilejiçi maşinada calьşa. (Foto M. Kats).

Bunlar kiвi, teşkilatda o tenqid meselesi de, qapьnьŋ eŋ uzaq kөşesine quvuldь. Partija teşkilatlarьnda өz-өzini tenqid meselesini inkişaf etdirmek jerine. keniş suretde „maŋa timegen jьlan вiŋ jaşasьn“ zararlь nazarijesini telqin ete вaşlədьlar. Netiçede вu sahada da—partija jolь qьjьşdьrьldь.

Oвlast Komiteti,—„tamьr вelanьŋ Jalta rajon partija jolвaşçьlьqьnьŋ partija liпijasьnь qaвa suretde qьjьşdьrmasьnda ve sьnfij kөrlьqьnda rajon partija teşkilatь, sovetler, komsomolnьŋ qanaatsьz calьşmalarьnda olqanь netiçesine keldi.“

„Dynja jyzinde hakimijet вaşьnda olqan partijalardan өz a'zalarьnь sajьça artdьruv icyn degilde, onlarnьŋ kejfijetini jykseltyv icyn,“ keliв soqulqanlardan “partijanь temizlevcyn qajqьrqan jekane partija—вizim partijamьz, inqilaвij işçi sьnьfьnьŋ partijasьdьr“.

(Lenin)

Partija hic şyвhesiz вu soj вaqar kөr jolвaşçьlarnь iş вaşьnda qaldьramazdь. Onьŋcyn, Jalta rajon partija jolвaşçьlьqьnьŋ işlerinin ketirgen netiçelerine sijasij jekynler cekildi. Onlar işden вoşaldь.

Bu kyn вytyn Qrьm partija teşkilatь „Jalta derslerini“ çьjьlьşlarda, aşaqь partija çьjьlьşlarьnda işlemekde, o sijasij netiçeler sajesinde, вytyn işni kөzden kecirmekdedir.

XVII partija sijezdi kanselarija—вjurokratça jolвaşçьlьqdan, konkret operatif jolвaşçьlьqqa kecmekni, teşkilatij qurulьşnь deŋişdiryvniŋ esas noqtalarьndan вiri etyв qojdь. Bunь aŋlamaq istegenler, aŋlaв—olamaqanlar, aŋlamaqanlar, işini jaŋьça qurmaqan, qurmaqanlar, artьq jolвaşçь olamazlar. XVII partija sijezdiniŋ qararlarьnь, Byjyk **Stalinniŋ** dokladьnь, XVII Oвlast partija konferensija qararlarьnь ve Jalta teşkilatь haqqьndaki qararnь işlemekde keniş işci ve kolxozçьlar kytlelerini çelв etmek ve udarçьlarqa arqa tireв, вel вoquв işke kirişmek muvaffaqijetni tezleşdireçekdir.

Aj-li.

„Qrьm вolşevigi“ teri zavodьnьŋ eŋ eji udarçьlarьndan Aвiвullajeva arqadaş. (Foto M. Kats).

Nazik kultura kolxozlarьnda brigadalar ve zvenolar ve onlarda kolxozçьlarnь jerleşdiryv haqqьnda

Qrьm ASSR Sovnarkomьnьq ve VKP(b) Qrьm Oblast Komiteti byrosьnьq 1934 senesi aprel—3 tarixlь qararь

1. Zveno ajьruv ve kolxozçьlarnь brigadaqa jerleşdiryv meselesinde, bir taqьm kolxozlarda, zveno erkanьnь aile ve xane alameti ile sajlav ve her kolxozçьqa 3—4 senege daimij ucastkalar ve terekler bekityv hallarь kørile. Sovnarkom ve VKP(b) Oblast Komiteti, nazik kyltura rajonlarь sovet ve partija teşkilatlarьna, bunьq qьjьşdьruv ve anti kolxoz bir iş olьb, ajrь xozajstva partijasьndan cьqьb kelgenini, kolxozlarnь teşkilatça zajьflatqanьnь ve xarablikge køtyrgenini køstere.

2. Baqcaçьlьq, baqçьlьq ve tytynçilik brigadalarьnь qavileşdiryv, onlarnьq erkanьnьq ve istihsal ucastoklarьnьq şartsьz daimij olmasь, brigadirniq jedinonacalijesini qavileşdiryv ve emek dissplinasьnь qavijleşdiryv, nazik kyltura kolxozlarь partija teşkilatlarьnьq hall etiçi vazifeleridir.

Sovnarkom ve VKP(b) Oblast, komiteti kolxoz teçribeleri esasь yzerine, brigada teşkil etyv, brigadalarda zvenolar ajьruv ve kolxozçьlarnь onlarqa taqsim etyvde şøjle iş køryvni en doqrь deв tanьj.

a) Baqcalarda ve baqlarda, brigada istihsal ucastogьnьq miqdarь 15-den 30 hektarqa qadar ve tytyn tarlalarьnda 10-dan 25 hektarqa qadar olmalьdьr.

Buna ujqun olaraq baqcaçьlьq ve baqçьlьq brigadalarьnьq daimij erkanь—13-den 30 kişige qadar ve tytynçilik brigadalarьnda 15-den 35 kişige qadar olmalь ve faqat kolxoznьq xususijetlerini (topraq şaraitь, maşinalaşdьruvnьq dereçesi, ucastoklarnьq daqьnьqlьqь ve saire) esas tutaraq, kerek brigada istihsal ucastogьnьq ve kerekse brigada erkanьnьq mьqdarьnda ajrь denişiklikler japmaqa musaade etilmelidir

в) Nazik kylturalarnь jyksek kejfijetde işlev ve baqcaçь ve baqçь brigadalarьnь qavileşdiryv talablarьna en ujqun iş olaraq brigada da kvalifikatsijalь (pьtavçьlar, ilaç sepiçiler, catalçьlar ve ilax.) ve kvalifikatsijasьz kolxozçьlardan, 5-den 8-ge qadar zvenolar ajьruv, zvenonь muajjen ucastoklarqa ve tereklerge bir køj xozajstvasь senesi ve pьtavçьlarnь en azdan 3—4 sene myddetle bekityvnь tanьmaq.

Zvenolarda jyksek kvalifikatsija istegen ajrь xьzmet şekillerinde (pьtav, ilaç sepyv, catal qojuv) muajjen mьqdarda tereklerni, ajrь kolxozçьlarqa bekityv ve adij işlerni (qazuv, suvaruv, mejva toplav, capalav ve ilax.) bytyn zveno ile japuv adetini tatbiq etmek.

Tytynçilik brigadalarьnda 5—8 kişilik qarьşьq zvenolar teşkil etilir ve topraqnь işlev ve fide oturtuv ve otav-jumşatuv işleri icyn zvenolarqa istihsal ucastoklarь bekitilir.

v) Zveno başlarьnь kvalifikatsijalь kolxozçьlardan sajlamaq kerekdir. Zveno başlarьna zvenonьq işleriniq netiçesine køre emek kyni başьna 0,10-dan 0,25 emek kynine qadar ilave ta'jin etmek.

3. Topraq Işleri Xalq Komisarlьqь tarafьndan, Oblast Komitetiniq køj xozajstva şu'besi ile birlikde ta'jin etileçek en byjyk (8 ve daha zijade brigadalь) nazik kyltura kolxozlarьna, agrotexnika ve emek teşkilatь işlerinde calьşmaq icyn Oblast ve rajon teşkilatlarьndan birer agronom køndermek.

4. Topraq Işleri Xalq Komisarlьqьna, køj xozajstvasьna sots ve rekonstruksija instituть teçribe my'essiseleri ve oblast gazetalarь redaksijalarь ile beraber, bir aj myddet zarfьnda, 3—5 kolxozda en doqrь emek teşkilatь teçribelerini tedqiq etyв bu teçribelerni başqa kolxozlarqa çajratmasьnь havale etmek.

Qrьm ASSR XKS reisi — **SAMEDINOF**

VKP(b) Oblast Komiteti sekretarь — **SEMJONOF**

BOGAT arqadaş —

SSSR xalq Komisarlarь Soveti janьndaki sovet Kontroli komisijasьnьn Qrьm ASSR bojьnça vekili

Bogat arqadaş işçi ailesindendir. Onьn bavasь, komunist olьb, 40 seneden beri Dnepropetrovskdaki petrovskij adьna zavodda cilengir olaraq calьşmaqdadьr.

Bogat arqadaş özinin inqilabij faalijetini, Xarkovadaki gizli student kollektivinde, 1918 senesi başladь. Jine orada, 1819 senesinin başьnda o komunist atrjadьnda harbij oquv kece.

1919 senesinin başьnda Bogat arqadaş, Xarkva şeherinin harbij gospitalleri komisarь olaraq ta'jin olьndь. Bundan sonra, başta grazdan çenkleri çebhelerinde, daha sonra qьzьl ordunьn strojevoj qьsьmlarьnda olmaqle onьn 9 sene myddetinde faal harbij işi başlaj.

Çenybij çebhede Bogat arqadaş dördinçi nьşançьlьq divizijasьnьn sanitar qьsmьnьn komisarь olaraq calьşdь. Çenybij çebhe likvide olqandan son Bogat arqadaş oqumaq icyn birinç Moskva atlьlar mektebine jollanьla, bundan ise Budönninin atlьlar ordusьna 19-nçi atlьlar polkьna vzvod komandiri vazifesine kete. Budönninin ordusьnda başta vzvod komandiri ve sonra 1924 senesine qadar polknьn vzvod komandiri vazifesinde ve sonra polknьn razvedka nacalnigi olaraq calьşqandan son, Bogat arqadaş 4-nçi atlьlar divizijasьnьn komandovanijesi tarafьndan harbij akademijaqa kandidatlar sьrasьna kirdi.

1924 senesi o, Frynze adьna Harbij akademijasьna qabul olьndь. 1927 senesi bu mektebni bitirdi.

1927 senesi sonьndan Bogat arqadaş yc sene myddetinde VKP(b) Merkezij Komitetinde jolbaşçь partija ve Sovet işinde ve 1930 senesinden 1934 senesine fevralge qadar, ja'nij 4 sene RSFSR Saqlьq Saqlav işleri Xalq Komisarьnьn muavini olaraq calьşa. 1933 senesi Bogat arqadaş Lenin ördeni ile mukafatlana.

Partijanьn XVII-nçi sijezdinde Bogat arqadaş Sovet kontröli komisijasь a'zasь olaraq sajlandь.

Hal hazьrda Bogat arqadaş SSSR Xalq Komisarlarь Soveti janьndaki Sovet kontröli komisijasьnьn Qrьm ASSR bojьnça vekili olaraq ta'jin olьndь.

BAJCURIN arqadaş —

VKP(b) MK janьnda partija kontrөli komisijasь partkollegijasьnьn Qrьm sekretarь

Bajcurin Umer arqadaş fuqare kөjli xorandasьnda doөqdь. 13 jaşьnda oloanda вabasьnen вeraвer Sverdlovskden 100 kilometr uzaqlьoьnda zymryd ma'deni cьqoan jerge qazanmaq icyn ketdi. 3—seneden son Kьştьmskij rajonoa kete, onda Karabaş rudniginde şaxtaçь-zabojcik olaraq calьşa, bolşevikler teşkilatьnen baqlanaraq, numajьçьlaroa aktif suretde iştirak ete.

Fevral inqilabь **Bajcurin** arqadaşnь çevhede buldь. Fevral inqilabьndan son o, soldat komiteti teşkilatьna aktif suretde iştirak ete.

O, Oktabr almaşuvь kynlerinde Kazan çevhesinde ofitser ve jynkerlerge qarşь aktif suretde kyreşe.

1918 senesi başlarьnda qьzьl gvardija sьrasьna kire, şu senesi ijynde Rusije kommunist (bolşevikler) partijasьna kire.

Kazan cexoslovakija вejaz вandalarьnen işoal etildigi vaqьtda, Bajcurin arqadaş Qьzьl orduoa mladşьj komandir hazьrlaoan mektevke jolвaşçьlьq japa. Kazan cexler tarafьndan alьnoan son, o **Azin** arqadaşnьn partizan otrjadьna kire. Ondan son onь janьdan teşkil olьnoan çajav 2-nçi mysylman polkьna—başda sijasij jarьqlandьruv işlerine mydir, ondan son Izevsk çevhesine bataljonnьn harвij komisarь ta'jin etile ve ilax...

1920 senesi ijynden **Bajcurin** arqadaş Tatarstanda: Xalq kokomiasrlarь sovetinin administratif xozajstva şu'besinde mydir, Sovxoztrestnin direktorь Menzelin kantispolkomьnьn reisi, kantkom VKP(b) sekretarь olaraq ve sonki 7—jьlda —Tatarstan çymhurijetinin VKP(b) OKK—RIK narkomatьnda calьşa.

Şimdi **Bajcurin** arqadaş—VKP(b) MK janьnda partija kontrөli komisijasь partkollegijasьnьn Qrьm sekretarь ta'jin etildi.

Bolşevik partijasьnьn 17-nçi sijezdi ekinçi вeşjьllьqda sotsializm japьçьlьoь вyjyk programьnь tasdiq etdi. Işci ve kolxoçьlar вu programmanьn edasь icyn kyreşiniz!

Çymle kolxozlarnь ve sovxozlarnь bolşevik kolxozlarь ve sovxozlarь japarmьz. Kolxozlarnь, sovxozlarnь kulaklardan, zijankarlardan, tembellerden, xьrsьzlardan ve xalq mylkini talajьçьlardan temizlejik. Inqilabij ujanьqlьq bajraqьnь juqarь!

Jaşasьn, bolşevik partijasьnьn qudretli ihtijatь ve ьşanьclь jardьmçьsь komsomol nesli!

JAŊЬ ZAJOMƢA JAZЬLMAƢAN —— HIC BIR EMEKDAR QADЬN QALMASЬN

Birinçi beşjьllьq Zajomlarьnen jyzlernen zavodlar, fabrikalar sovxozlar ve MTS-ler japdьq. Ekinçi beşjьllьq zajomьnen SSSR-de sьnьfsьz sotsializm çemijeti quruvnь te'min etermiz

EKINÇI BEŞJЬLLЬQ ZAJOMЬ

Memleketmiznin işçi kolxozçьlarь, emekdarlarь isteklerinen SSSR Merkezij içraije komiteti ve Xalq Komisarlar Soveti ekinçi beşjьllьqnьn ekinçi jьlь zajomьnь cьqaruv xususьnda qarar berdi.

Ekinçi beşjьllьqnьn ekinçi jьlь zajomь memleketimizde sьnьfsьz sotsializm çemijeti quruv zajomьdьr. Zaten Sovet zajomlarь hepsi memleketimizde sosjalizm japьçьlьqьna keteler. Bundan sebebdirki, bizde emekdar kytle sovet zajomlarьnь darqatuv ve onь aluv işinde aktiv suretde iştirak eteler.

„Serp i Molot" zavodьnьn komsomolkalarь— Masalova ve Surnova arqadaşlar, konserva sexnde birinçi olaraq zajomƣa jazьldьlar.

Cynki emekdar kytle bu zajomlar memleketimizde jaŋьjaŋь zavodlar, fabrikalar, sovxozlar, kolxozlar MTS-ler, xasta xaneler, mektebler ve saire japьçьlьqьna ketkenini bileler.

Bundan da başqa sovet zajomlarьnьn zajom alƣan emekdarlar icyn de byjyk elverişliligibar. Zajomlar prosentli olƣanlarь zajom sahibьna 10 prosent mьqdarda prosent, prosentsiz zajomlar qazanclar ketire. Bu ise zajom tutqan emekdarlarƣa maddij çihetden gyzel bir kelirdir. Bu xususda Narkomfin **Grinko** arqadaşnьn: „hazriki vaqьtda zajomlar artьq jalьŋьz devlet icyn doxod coqraƣь degil de, ehalinin ƣzi icynde çiddij doxod coqraƣьdьr demesi doƣrьdьr.

Ekinçi beşjьllьqnьn ekinçi jьlь zajomь on jьl myddetinen 3 miljard 500 milljon ruble mьqdarьnda cьqarьla. Bunь realize etyv—her bir işci, kolxozçь qadьnnьn da şeref işidir. Cynki zajomnьn 10 miljonlarnen emekdarlar arasьna daƣьtьlmasь myhim sijasij vazifelerdendir.

Işci ve kolxozçь qadьnlar bu myhim sijasij işde aktif suretde iştirak etmege borçlьdьrlar.

Hykymetnin zajom haqqьnda qararьnь bytyn sojuz emekdarlarьnen birlikde Qrьm emekdarlarь da bytyn sьçaqlьqnen qarşьlab aldь, derhal byjyk entuziazm realizesine kirişdi. Realize işinde muvaffaqijet byjyk, faqat bu eksiklikler olmaz demek degildir. Bundan bƣjle, zajomnь vaqtьnda, muvaffaqijetnen darqatuv işine bytyn quvetimizni mobilize etmeli, hic bir eksiksiz onьn muvaffaqijetli realizesini te'min etmeli.

Ekinçi beşjьllьqnьn ekinçi jьlь zajomьnь muvaffaqijetli surerde darqatmaqnen partijamьznьn XVII-nçi sijezdinin memleketimizde sьnьfsьz sotsializm çemijeti quruv xususьnda qararlarьnь ƣmyrge keciryvde myhim adьmlar atarmьz.

Hajdьŋьz udarçь işci, kolxozçь arqadaşlar zajomnь muvaffaqijetle darqatьlmasь işine

Çevire.

100 prosent jazıldılar

Aqmesçid. „Serp i Molot“ zavodında janı zajomqa jazıluv işi çanlı suretde kete. Zavodda janı zajomqa jazılmaqan hic bir işci qalmadı.

Cynki mında zavkom ve partija komiteti ve ayrı kommunistler ve aktif partijasız işciler gyzel calışdı, janı zajomnın ehemijeti xususında evelden anlatuv işleri alıp bardılar.

Magnitostroj işcileri ve inziner-texnikij xadimleri hykymetden ekinci beşjıllıqnın—ekinjılı zajomının cıqarmasının istemeleri mynasebetinen, aprel 15-de „Serp i Molot“ zavodında bytyn işcilernin iştirakinen jarım saatlik miting ötkerildi. Miting pek çanlı kecdi.

Zavodda olqan **500** adamdan 491 danesi aprel 16-da zajomnen qaplanıp alındı. Qalqan bir qac danesi rajonda ve rahatlıqda olmalarından sebep, olqan jerlerinden zavod komitetine telegramma jollap, janı zajomqa jazılmaq icyn öz razılıqlarını kösterdiler.

Ekinci besjıllının ekinci jılı zajomına birinci de özleri imza etip, başqa isciler arasında da zajomnı realize etyv işinde calışqan, Ganijeva, Asabajef, Galan, Gekova, Elmaz Abla, Fatma Asanova ve Merjem Asanova arqadaslarnın aktif suretde calışuvlarını ajrıça qaid etmek kerekdir.

Zavod komiteti özlerinde zajom islerini jolına qojqanı kibi öz sefleri olqan „Janı Batrak“ ve „Voroşilof“ kolxozlarını da unutmadı, öz aktiflerinden bir qac adam sajlap, sefleri olqan kolxozlarqa jolladılar. Onlar anda barıp kolxozcılar arasında janı zjom xususında anlatuv işleri alıp bardılar.

ELFIJE

Muzejjen ve Resul arqadaşlarnın brigadalarında

Jalta. Alupka köjü „25 oktavr“ kolxozının tytyn brigadalarında janı zajomqa jazıluv işi pek çanlı kete.

Cynki mında kolxozcılar ve kolxozç qadınlar arasında, hykymetnin janı zajom haqqında cıqarqan qararı ve zajomnın byjyk sijasij ve xozajstva ehmijeti xususında byjyk anlatuv işleri alınıp barıldı.

Bu anlatuvlardan son kolxozcılarda ve kolxozç qadınlarda byjyk sijasij anlılıq ve aktiflik köryldi.

Birinci tytyn brigadasının brigadiri **Muzejjen Şalijeva** arqadaşnın brigadasında olqan 25 kolxozcılar ve kolxozç qadınlar **1525** rublelik zajomqa jazıldılar.

Ekinci tytyn brigadasının brigadiri **Resul Ismail** arqadaşda birinci brigadadan artda mam dep calışdı ve brigada da mam dep calışdı ve brigada da olqan 17 kolxozcı 1435 rublelik janı zajomqa jazıldılar. Bejleliknen her eki brigada da zajomnen qaplanıp alınmaqan hic bir brigada a'zası qalmadı.

Umumen kolxozcılar arasında daha zajomqa jazıluv işi devam ete.

Xaberçi

JAZILA VE CAQIRALAR

Aqmesçid. Dört numerolı „Trodovoj Oktavr“ devlet konserva zavodında, zavkom reisi **Taldikina** ve partkomnın sekretarı **Korosova** arqadaşlarnın zajomnen bytyn işci ve xadimlernin qaplanıp alınmaları icyn qajet aktif suretde calışmalarınen zavod işcileri özlerinin toplaşuvlarında hepsi bir aqızdan birer ajlıq qazanclarınen zajomqa jazılmaqa söz berdi ve eki numerolı konserva zavodı işcilerini sotsialist jarışına caqırdılar.

„Trudovoj Oktavr“ zavodının azvarında qarılar ystynde, divarlarda, tereklerde, zavodnın her hangi jerine köz taşlasan, mutlaqa zajom haqqında jazılıp asılqan lozunglar közge carpa. Zavod işcileri öz toplaşuvlarında 100 prosent janı zajomqa jazılmaqa qarar berip, eki numerolı konserva zavodının sotsialist jarışına caqırqan olsalar da, özlerinde zajomqa jazıluv işinde bondur sexi artda qaldı. Bondur sexi iş cıqaruvda diger sexlerden ögde ketip keciçi qızıl bajraqnı qazanqanı kibi, zajomqa jazıluv işinde de artda qalmaqnı namuslarına sıqdırmaz, her jerde birinçilikni almaq icyn calışırlar.

Xaberçi

„Serp i Molot“ zavodında Asanova Merjen janı zajomqa bir ajlıq emek haqqında jazıla
(Foto M. Kats)

Qutub sejjahatь şanlь qahramanlarь Celyskinlilerge selam!

Ljapidevskij arqadaş. Levanevskij arqadaş. Molokov arqadaş. Kamanin arqadaş. Slepnev arqadaş. Vodopjanov arqadaş Doronin arqadaş.

Çelyskinlilerni qurtarqan qahramanlarqa—ucuçlarqa selam!

„CELYSKIN“ EKSPEDITSIJASЬ

„Celyskin“ ekspeditsijanьn nacalnigi O. Ju. Şmidt arqadaş.

1932 senesi **„Sibirjakof“** buz-qьranь, Avropadan Amerikaqa ketmek icyn en jaqьn jol olqan şimal qutub denizini kecdi. Bu byjyk şimal jolьnь kecmek qajet zor olsada **„Sibirjakof“** bu zorlьqlarnь jendi. O, jolda byjyk buz celini parlab kecerek maqsadьna irişdi.

1934 senesi sovet hykymeti; başьnda ekspeditsijanьn nacalnigi professor **Şmidt** olaraq şimal jolьna **„Celyskin“** paraxodь ekspeditsijasьnь jolladь. **„Celyskin“** buz-qьran olmajьb adi bir paraxod olsada o, şimal jolьnь haman bytynlej kecdi. Buz denizinden temiz suvqa cьqmaqa qajet qьsqa bir jol qalqan Cuxotsk denizinde **„Celyskin“** buzlarnьn sьqmasьndan 1934 s. fevral 13-de patlab batdь.

„Celyskin“ paraxodьnьn jyzden zijade erkanь paraxoddan erzaq, urba ve saire alaraq buz yzerine tyşmege meçbur oldьlar. Buz yzerinde qalqan kimselerni elymden qurtarmaq icyn partija ve hykymet byjyk vastalar mobilize etdi.

Bu maqsad icyn Xabarovskdan 7 ucuc jyklev **„Smolensk“** paraxodь, 2 ucuc jyklev **„Stalingrad“** paraxodlarь, Leningraddan demir jolnen jollanьlqan 2 dirizabl ve diger levazimat jyklev Vladivostokdan cьqqan **„Sovet“** paraxodь, onlarça ucuclar ve ucuçlar, jyz qadar kepek jekilgen canalar ve bir qac aerosanja ve spetsialistler mobilize etildi.

Şmidt ekspeditsijasьnь qurtarmaq icyn mobilize etilgen ucuclar ve diger vastalar bulunqan rajonlarnьn daha keregi kibi tedqiq etilmegeni, ucuclar icyn jerge enyv ve jerden oterilyvde en kerekli vastalar olqan aerodromlarnьn azlьqь, şiddetli suquqlar sebebile ucuclarnьn motorlarь keregi kibi calьşalmamasь ve daha bunьn kibi bir coq arktika zorlьqlarь sebebinden celyskinlilerni qurtaruv meselesinin ileride zorlaşmasь ihtimalьna qarşь hykymet bu işge qajet kycli **„Krasin“** buzqьranьnь da mobilize etdi.

Celyskinlilerni buz qajalarь icinden qurtarmaq qajet zor olsada, kommunist terbijesile aşlanqan sovet ucuçlarь partija ve hukymetnin onlarqa bergen mesylijetli vazifesini jerine ketiryvde bytyn teçribelerini ortaqa qojdь ve namuslarь yzerine calьşdьlar. Eki ajbuzlar yzerinde bulunqan ekspeditsija erkanь—bu bolşevik kollektivi kendi teşkilatlьqь ve bolşevik celik nizamь ile dynjanь hajretde qaldьrdь. Işte bunlar sajesinde bu insanlarnьn hajatlarьnь qurtaruv oqrьndaki kyreş muvaffaqijetli kecdi ve celyskinliler qurtarьldьlar.

Mart 5-de ucuçь **Ljapidefskij** Şmidt lagerinden 10 qadьn ve 2 bala alьb keldi. Aprel 1-de **Şmidt** lagerinde bulunqan ucuçь **Babuşkin** mexanik **Valavin** ile birlikde Vankaremge ucub keldi. Aprel 7-de ucuçlar **Molokof** ve **Kamanin** qьtaqa 5 adam ketirdiler. Aprel 10-da **Molokof, Kamanin** ve **Slepnef** 22 adam ketirdiler. Aprel 11-de **Molokof** ve **Kamanin** 35 adam ketirdiler. Aprel 12-de **Vodopijanof, Kamanin** ve **Doronin** 22 adam ketirdiler. Aprel 13-de **Molokof, Vodopijanof** ve **Kamanin,** lagerde qalqan sonki 6 adamь alьb keldiler. Şimdi qьtaqa cьqarьlqan celyskinliler Vankaremden Uellenge avuşdьruv işleri bitdi.

Işte bu misli kerylmegen qahramanlьq bytyn dynjanь şaşьrtdь, sovet aviatsiasьnьn ve onьn ucuçь erkanьnьn byjyk kejfijetini kosterdi.

„Celyskin“ paraxodь ekspeditsijasьnь qurtaruvda sovet ucuçlarьnьn kosterdikleri bu misli kerylmegen qahramanlьqlar icyn SSSR merkezij içra komiteti ucuçlardan **Ljapidevskij, Levanevskij, Molokof, Kamanin, Slepnef, Vodopijanof, Doronin** arqadaşlarnь Lenin ordeninen mukafatlamaqa ve onlarqa **„Sovetler sojuzь qahramanlarь“** adьnь bermege qarar berdi. Celyskin ekspeditsijasьnьn bytyn erkanь ve onlarnь qurtaruvda iştirak etgenler Qьzьl jьldьz ordeninen ve jarьm senelik iş haqlarьnen mukafatlandьlar.

„Celyskin“ ekspeditsijasьnьn seferi, şimal jolьnь ogrenyvde, ilmij ve sijasij çehetçe byjyk ehmijetge malikdir. Byjyk zorlьqlarqa baqmadan sovet qutubçьlarь arktikanь benimsevde byjyk muvaffaqijetler elde etdi, arktikaqa qalib keldiler. Bolşeviklernin alamajçaq qalalarь arktikada da joqdьr.

Islam-Terek MTS-inde baharlik sacuvqa qadьnlarnьn iştiraki

Qrьm Topraq Işleri Xalq komisarlьqь MTS politsektornьn qadьnlar teşkilatçьsь Grunt arqadaşnьn maqalesi

Islam-Terek MTS-si massivinde politotdel qadьnlarnь baharlik sacuvqa hazьrlav işinen kyndelik oqraşdь.

Qьş devrinde kolxozçь qadьnlar bytyn operatif—plan gruppalarьnda hic bir dane qalmaj iştirak etdiler. Brigadalarda her iş pьtaqь tafsilatьnen işlendi.

Brigadalarda mejdanqa ketirilgen operatif-plan gruppalarь bilxassa pamuq ve suvarma bostançьlьq planlarьnь işleв cьqarьdьlar ve bir coq kolxozlarda her kolxozçь qadьnqa plan berildi.

34 dane tatar ve nemse kolxozlarьnda istihsalij-malije planlarьnь işlev esasьnda partijanьn XVII-nçi sijezdinin qararlarьnь işlemek icyn maxsus qadьn gruppalarь ketirildiler, bunьnnen beraber materjallarь işlev baharlik sacuvqa hazьrlьqnen baqlandь.

Islam-Terek MTS-i massivinde baharge hazьrlьqnь teşkeryvde 10 dane qadьn brigadasь calьşdь. Politotdel tarafьndan jasli xadimlerinin kursь teşkil olьnьв, bu kurslardan 27 adam cьqarьldь. Hajvan asravçьlьq kursundan 16 qadьn, (vidvizenkakolxozçь), partorglar kursьndan 3 qadьn, kolxoz reisleri kursьndan 3 qadьn hazьrlanьв cьqarьldь.

1933 senesi nojabrde MTS massivinde qadьnlardan haqiqij a'za 16 prosent olqan olsa, baharlik sacuv vaqtьna qadar bu sajь 63 prosentke qadar osdi. (Kolxozda 1665 işke jaraqan qadьnlardan—1050 danesi hadiqij a'zadьr).

Sijasij mekteblernen 278 qadьn (17 prosent), agrotex oquvьnen 202 qadьn, az oqur jzarlar mektebinen 75 qadьn ve likbezlernen—113 qadьn qaplanьв alьndь. Ceşid oquv ve tahsilnen 660 qadьn (umum qadьnlarnьn 40 prosenti) qaplanьlьв alьndь. 1923 senesi nojabr ajьndan berli jolbaşçьlьq işlerinde 298 adam qojьldь,

bunlardan 1 kolxoz reisi, 1 dane kolxoz reisi muavini, 1 dane kəj soveti reisi, 6 dane kəj soveti reisi muavini, 12-dane brigadir, 17-dane SM-fermasь mydirleri, 35-dane jasli mydirleri, 150—zvenovoj' 4-dane kladovşcik, 21 kəj soveti a'zasь, 22—kolxoz reisi a'zasь, 9-dane teftiş komisijasь a'zasьdьr.

Işke qojuv (vidvizenije). Xijanlь kəji **„Zvaet Ilica"** kolxozьnda en eji udarçьlardan 11 dane qadьn jolbaşçьlьq işine qojьldь. Mьnda **Rakovskaja Klara**—175 hektar pamuq tarlasьnьn brigadiridir. O işnin gyzel haqqьndan keldi, emek dissiplinasь icyn kyreşdi. Pamuq toplav vaqtьnda tenbellernen kyreşdi, onlarnьn azbar qapularь yzerine **„mьnda kolxoz işini buzoqan tenbel jaşaj"**—deb jazьlqan jazьlar asdь.

Kene şu kolxozda 182 emek kyni qazanqan, eji kolxozçь-udarçь, Qьzьl asker qadьnь, **Nikitajeva Marija** brigadir jardьmçьsь olaraq qojьldь.

VKP(b) a'zasь udarçь-kolxozçь **Xoxlova Nina** MS-fermasь mydirligi işine qojьldь. O SMF-da birinçi kynden başlab işni jolqa qojuvьnьn haqqьndan keldi. Her sьqьr saqьçьnьn əz sьqьrlarьnьn turqan jerlerini aqlatdь. Sьqьr saqьçьlar arasьnda en gyzel sьqьr baqmaq ve jaş hajvan jetişdirmek icyn sos musabaqa muqavelesi japdь.

„Den urazaja" kolxozьnda zaxire satьb almaq icyn en eji qadьn—udarçьlarьndan brigada mejdanqa ketirildi. Mьnda jetekçi **Migilikovoj** arqadaş edi. O altь arabalьq qьzьl oboz teşkilatlandьrdь. **„Mirnij Trud„** kolxozьnda en eji udarçь-kolxozçь **Spaşova Anna, Tolmaceva, Kəmyçijeva Paşa** ve diger qadьnlar kolxoz idaresine kelib, əz sьqьrlarьnь baharlik sacuv vaqtьnda fajdalanmaq icyn berdiler. Bu sьqьrlarnen 15 hektar jer sacьldь. 1934 senesi kyz sacuvьnda da fajdalanmaqa bereçeklerine səz berdiler, hatta muqavele de japdьlar.

„Krasnьj Vestafalets" kolxozьnda 4 adamdan olmaq yzre en eji qadьn udarçьlarьndan mart 8 adьna qadьn brigadasь teşkil olьndь. Bu brigadada **Bezgals Annanьn** jetkeçiligi altьnda samolət japmaq icyn para toplandь. En eji udarçь qadьnlar 257 adamdьr. Bu sajьnьn icinde 75 jaşlьq **Grişcenko Karaskova** olьb, 95 emek kyni qazandь. 74 jaşlьq **Tsapko Jevdakija** (eki dane qьzьl asker anasь) 59 emek kyni qazandь. **„Krasnij Vestafalets"** kolxozьnda **Şrem Emma 295** emek kyni qazandь (Qьzьl asker qadьnь). **„Zavet Ilica"** kolxozьnda **65** jaşlьq en gyzel udarçь **Dimcenko Anna 152** emek kyni qazandь. Kene şu kolxozdan **64** jaşlьq eji udarçь **Bavko Jefimija 81** emek kyni qazandь.

44 kolxoznьn hebsinde bala jaslilerinin, bala baqcalarьnьn ve bala mejdancalarьnьn teşkil etilmeleri boyьnça hazьrlьq işleri alьb barьldь. Mart 8 kynine **„Krasnij Vestafalets"**, **„Zavet Ilica"** ve **„Krasnaja Armija"** kolxozlarьnda 3 jasli mejdanqa ketirildi. Majьs 1-ge 23 kolxozda janь bala jaslileri acьla.

Politotdel udarçь ve teçribeli qart qadьnlarnьn konferensijasьnь ətkerdi. Konferensijada texnikij ve propaşnoj kylturalarnьn otalmasьna hazьrlьq meseleleri işlendi. Kene bu konferensijada kolxozçь-udarçь qadьnlarnьn muraçaatnamesi işlendi.

„Qrьm bolşevigi" teri zavodьnьn en eji udarçьlarьndan Emirova arqadaş. (Foto M. Kats)

Taşlьjar kөj soveti miskaci kөji „Imajьs“ kolxozьndaki kolxozçь qadьn at вaqьçьlar вrigadasьnьn Qrьm cymhurijetindeki çymle kolxozçь qadьnlarqa mektyвi

QЬJMETLI KOLXOZÇЬ QADЬN ARQADAŞLAR!

Bu senenin istihsal planьnь işlegen zamanda, вiz өzimizdeki qadьn quvetinden nasьl etip daha gyzel fajdalanmaq meselesi yzerine tyşyndik.

Baharlik sacuvqa hazьrlanьв, вiz kolxozçь qadьnlar вytyn xozajstvamьznь kөzden kecirdik. Ajnь zamanda вiz atlarьmьznьn nasьl вir halda olqanьnь da teşkerdik. Netiçede atlarьmьzqa keregi kiвi diqqat etilmegenini kөrdik. Atlarnь osal вaqalar, onlarnь jaramaj temizlejler, axьrlarnь pysyr tutalar ve vaqtьnda aşatmajlar.

Glinnaja Anna arqadaş daha вundan вir sene өgyne axьrda calьşmaqa keregi kiвi вaşlaqan edi. Bizim erlerimiz Anna arqadaşnь kyldiler. Onьn вergen tekliflerine hic вir tyrly qulaq asmadьlar. Lakin Anna işke çiddij surede sarьldь.

Anna вizlerni topladь ve вiz вөjle atlarnen sacuvnьn astьndan сьqьв olmajçaqьmьznь myzakere etdik.

Işte вiz kolxozçь qadьnlar Celykina Klava, Kicikova Jelena, Zavgorodnaja Paraskovija, Jekuşenko Anisja, Anna Glinanen вeraвer kolxoz pravlenijesine вarьв, arьqlaqan atlarnь вaharlik sacuvqa qadar tyzeltmek icyn onlarnь өz kontrөlimiz ve kөzetiçiligimiz altьna alqa nьmьznь вildirdik. Fevral 1—den вeri вizde atcьlar вrigadasьnda hic вir dane erkek joq.

Atlarnьn gyzel вaqьlqanьnь, jemnin azlьqьna вaqmadan вizim atlarnьn tyzelgenini erkeklerimiz kөrdiler. Biz atlarnь urmasьnlar dep sabançьlarnьn ve tьrnaqcьlarnьn artьndan өzymiz вaqa edik. Atlarnь vaqtьnda aşatamьz ve iciremiz. Axьrlar temiz.

Biz de Glinnaja arqadaş kiвi өz işimizni sevdik. şimdi вiz atlarьmьznьn tөgerek jьl jemnen te'min olьnmalarь icyn tьrьşaçaqmьz ve вu atlarnьn semirmelerini elde etermiz, ajnь suretde atlarьmьznьn syrysini 20 atdan az olmamaq yzre artdьrьrmьz.

Kolxozçь qadьn arqadaşlar, вiz sizge myraçaat etemiz, atlarnь вaqmaq işini өz elinizge alьnьz. Bu faxrij işke doqrь çesaretnen ketiniz.

Atnь jaxşь вaqmaq sizge өz **„kolxozlarьmьznь вolşevik kolxzlarь, koxozçьlarnь ise hallaь vaqьtlь japmaq“** xususьnda **Stalin** arqadaşnьn kөsterişlerini jerine ketirmek icyn imkan вere.

Atcьlar вrigadasь:
Bąş atcь: Glinnaja.
Atcьlar: Gerkżina.
Jakuşenko.
Kuşimova.

„Hajvan asravçьlьq işini вytyn partija, вizim çymle partijalь ve partijasьz xadimlerimiz, hajvan asravçьlьq problemasьnьn da, şimdi dyn artьq muvaffaqijetle hall olьnqan zaxire problemasь kiвi, вirinçi nevвetdeki problema olqanь kөzde tutaraq өz qollarьna almalьdьrlar“ (STALIN)

JASLI VE PLOŞCADKA

Nazik-kyltura rajonlarьnda artьq en qьzqьn işler başlajlar. Tytyn sacuv kampanijasь, ogorodlarda, baqcalarda japьlaçaq işlernin en mes'ylijetli devri—bahardьr. Biz, bolşevik kolxozlarь ve hallь-taqatlь kolxozçь ömri oqrunda kyreşde baharnь en mes'yiijetli vaqьtlardan birisidir dejmiz. Cynki jyksek bereket elde ötmek icyn, tytyn sacuvnь en gyzel kejfijetde ötkermek, baqca, ogorod işlerini de şaj eji kejfijetde ve vaqьtlarьnda japmaq kerekdir.

Mьnda, namuslь calьşuv, bytyn işci quvvetinden fajdalanuv, hic bir boş vaqьt qacьrmajub calьşuv—hal eteçekdir. Cynki nazik-kylturalar xozajstvasьnda her qacьrьlqan kyn, saat kolxoznьn ösmesine zarardьr. Onьn icyn işni vaqtьnda japmaq ve temiz, jyksek kejfijetni te'min etmek kolxoz idarelerinin, partija, sovet teşkilatlarьnьn esàs vazifelerindendir.

Bytyn bu mes'elelerde, xsusan nazik kyltura rajonlarьnda qadьnlar hall etiçi quvetdir. Nazik kyltura xozajstvasьnda coqsь xьzmetler bilavasьta qadьnlarnьn qollarьndan kecmekdedir. Bu ise, bu rajonlarnьn jolbaşçьlarь ögyne, qadьn quvvetini tam ve doqru fajdalanuv ve jerli jerine doqru jerleşdiryv mes'elesini bytyn çiddijesile qojmaqdьr.

Qajd etmek kerek, ki nazik kyltura rajonlarьnda qadьn quvvetini teşkilatlandьruvda hazьrda da coqdan coq eksiklikler bar. Eger bu jaqьn vaqьtlarda onlarnьn bitirilmesinde hall etiçi tedbirler qullanьlmasь tamam tytyn sacuv kampanijasьnda bunьn çiddij mysbet te'siri olur.

Qadьn emegini teşkilatlandьrmaq ve jyz prosent fajdanmaq icyn, evvela onlarqa calьşuv şaraiti doqurmaq kerekdir. Qadьnlar icyn, onlarnьn işge barmalarьna baş kederlerden birisi bala ve ev mes'eleleridir. Mesela, teçribe pek gyzel kösterdi: jaslasь ve poloşcadkasь gyzel calьşqan kolxozda, qadьnlar jyz prosent işge bara, pek fajdalь xьzmetler japalar.

Bu pek ajdьn anlaşьlqan haqiqat. Lakin bir sьra kolxoz jolbaşçьlarь bu ajdьn haqiqatnь hala daha anlamajlar. Onlar jasli ve ploşcadkanь ufaq mes'ele sajalar. Mesela iş jönemese,

ALUŞTA rajonь „LENIN" kolxozьnьn qadьnlarь kolxoznьn istihsal hajatьnda faal iştirak eteler. Onlar kolxozda rahat calьşalar. Cynke, kolxozda balalar icyn bala mejdançasь bulunmaqda. Balalar sabah erte mejdancaqa capalar. Onlarnь anda jaxşь baqa, lezetli aşnen beslej ve meraqlь ojunlarnen eglen direler. RESIMDE— bala mejdancasьnda jaşajьşnьn ajrь momentleri.

plan tolmasa işci qoiь qьdьrub capqalaj, lakin jaslinin calьşmamasь, jaxud onda nizam intizam olmamasьnь hic bir şej jerine sajmaj. Halbuki haqiqatda qadьnlar işge barmaq istej, lakin balanь taşlamaqa jer olmaqanьndan evde qala. Jaxud onьn balasь jasliden aqlab qajta, sьdьrьlqan jeri ola, aqzь jyzi jyvьlmaj kele, o sebebden ana balasьnь jaslige jollamaj. Ba'zь jolbaşçьlar icyn ise bu ufaq mes'ele olub körine.

Mьna bu fikirlerni tasdьq etgen bir sьra faktlar:

Sudaq rajonьndan alajьq. Mьnda **Elbuzlь** köjinde jasli bar. Lakin onda nizam intizam joq. Kene şu rajonda **Suvuq suv** köjindeki bala jaslisi ve onьn aşxanasь bir odada. Onda jaş ballarnьn janmasь ihtimalь bar. Onda hava pek ujqunsьz, balalarqa xasta olmaq bir şej degil. **Arpat** köjinde, jasli pysyr, balalar aşnь qollarьnen aşajlar. Ne icyn dejsiz? Qaşьq jetişmej eken!

Baqcasaraj rajonьnda: **Arancь** kolxozь bala jaslisinde pislik, terbijeçiler balalarqa ötmekni cajnab aşatalar. **Markyr** kolxozьnda balalarnь peşikde baqallar, pişlik. Onьn mydiri **Zenife** o arqadaş böjle hallarqa jol bere. **Juqarь Kermençik** kolxozьnda da jasli bar. Ondaki pislik ajtmaqa kelmej. Balalar mьnda da beşikge qojulub sallandьralar. Onьn mydiri—Meçidova bu hallarnь köre tura jol bere. **Jançь** kolxozь jaslisinde mydir babasь syrginde olqan kulak qьzь **Alijeva** calьşa, jaş nesilni „terbije" ete. Bu jaslide nizam, intizam ajtmaqa kelmej: pislik her tyrli ramkanь kecdi.

Bunlar xarьçь köriniş faktlarь. Ajni köjlerdeki jasli ve xsusan ploşcadkalarda eger terbije mes'elesini alsaq, onlarda, janьlmadan söjlemek mymkyn, ki kommunist terbijesi namьna bir şej joq. Qadьnlarnьn işge cьquvlarь pek zaif tura. Lakin ne kolxoz reisleri, ne sovet reisleri ve nede partorglar bir def'a toplanubda jasli ve ploşcadkalardaki bu baqьşlanmajçaq vazьjetni myzakere etib, tyzetmek icyn amelij tedbirler körmediler. Son qadьn arqadaşlar işge cьqmaj ekenler! Mьnda bytyn qabahat kolxoz jolbaşçьlarьnda. Onlar jasli ve ploşcadkanь ufaq mes'ele sajalar. Halbuki, kulak agenti burun soqub, kolxozçь qadьnlar arasьnda jasli ve ploşcadkanьn itibarьnь tyşyre, bunьnle qadьn arqadaşlarnьn işge barmamalarьna nail ola. Ne icyn **Jançь** kolxozь jaslisi osal calьşa, ne icyn qadьnlar ballarьnь alub barmajlar? Cynki jaslinin başьnda oturqan kulak qьzь **Alijeva** jaslide maxsus nizamsьzlьq doqura. Bunь ise köjnin jolbaşçьlarь ufaq iş sajalar.

Ne demek, Arpatda jasli balalarьna qaşьq tapьlmasьn! Onlar aşnь qol ile aşajlar. Bu kolxoz jolbaşçьlarьnьn jaslige olqan baqьşlarьnь pek ajdьn köstere.

Biz qac fakt aldьq. Böjle faktlar daha da bar. Onьn icyn bytyn kolxoz jolbaşçьlarь öz jasli ve ploşcadkalarьnь joqlab, onlarda körilgen eksikliklerni açele bitirmelidirler. Rajkom instruktorlarь ise partorglar vastasь ile, jasli ve ploşcadkalarnьn calьşuvlarьnь qatьj kontrol altьna alaraq, körilgen eksikliklerni derhal jerinde tyzetmelidirler.

SELIME

Kolxoz collerinin ekinçi beşjьllьqnьn ekinçi senesi—bahar sacuv planьnь bolşevikçe eda etiçi udarçlarьna ve ögde ketiçi ajrь xozajstvalьlarqa selam

OT BAŞЬNDAN—STANOKLAR BAŞЬNA

I

„Hajat, hajat!..
—Bu bir tarix,
Tizdi ömrim,
Beş jaşьndan qьrqqcь.
Öldi Refat,
Östi Fariq,
Kördim neler!,
Qara kynniŋ perdesini
jьrtqacь.
Cekdim jaşlaj:
Jer-jetimlik,
Baj qapusь
zarьnь
Zygyrt jaşav,
Zalьm qoça,
Uj qoranta..
qahrьnь.
O zaman şaj:
Köjniŋ köpь,
Malsьz, mylksiz,
Topraqsьz,
Baj, pomeşcik...
Mojsasьnda
Qul ediler bir haqsьz.
O zaman şaj:
Jaşav da zavq,
Tek bajlarqa
bar edi.
Bizge jaşav,
Toja aşav,
Qajda barsaq,
tar edi...“
Mьna şajna,
Ajşe apa,
Aŋdь kyrsib,
Ömyriniŋ romanьn.
Kolxozьnda,
Kollektifnen,
Toldьrqanda
Udarlь iş planьn.

* * *

Ajşe apa—
Iş batьrь,
Jaşca esli olsa da,
Zemaneniŋ
Modasьnça,
„Cengel fesli“ olsa da.
Işde östi,
Işde çijdь,
Kyreş icyn quvetin.
Işde tatdь,
Jaşavnьŋ da
Aççь, tatlь lezzetin.
Kolxozьnda,
Iş frontь
Çenkçisinden biri edi.
O udarçь,
Iş ceberi,
Beçerikli, tiri edi,

* * *

Memleketde qajnaq hajat:
Jaŋь şaxta, fabrikler,
Gigant zavod, keŋ korpuslar,
Qьzqьn işlek gyr sesler...
Keliniz! dij, işke tarta,
Miljonlarnьŋ kycini.
Demir qollar bere çevab,
Qajrab işke tişini.
Jyzler-binler... bu oçaqqa,
Tez jersirej, aşьna,
Çandan sýjyb kelgen azmь?.
Ot başьndan—stanoklar
başьna.
Mьna mьnda:
Dynki batrak,
Ьrqat bike,
cөbaŋь.
Mьna onlar:
Abdurazaq,
Tanja, Zөre,
Ivanь...
Ajşe apa,
Kolxozьndan,
Sevda bolьb zavodqa.
Kynden bir kyn,
Tyşdi şajna,
Iş qajnaqan bu jurtqa.

—

Kulak, molla...
Qьrq usulnen,
Qurnazlьqnen,
Tilese de,
Buzmaqa onьŋ jolьnь.
Ajşe apa
Qattьlьqnen
Partijanьŋ
Da'vetine
Kөterdi şaj qolьnь.

* * *

Ajşe apa,
Zavodьnda,
Jaŋь myhit,
Işlek tezja...
Syjdi onь,
Ona demir aŋ berdi
Onь „namus,
şeref işi..“
VKP(b)
Sьrasьna kөterdi.

—

Ajşe apa,
Zavodьnda,
Inad işle,
Erişleşe.
O udarçь brigadir,
Örnek işlej sexinde.
Iş planьn eda ete,
Her bir sexden ilkide.

—

O işinde,
Kyreşinde,

Bere parlaq semere.
Өrnek işnen
Qalpazanlar,
Caвanlarqa ders вere.

—

Bu oçaqda,
Jaşardь o,
Qaruv qoşdь kycine.
Şaxsiy zavqьn,
Bojsьndьrьв
Partijanьn işine.
Ajşe—apa,
Tyze şajna
Өmyrinin zьnçьrьn.
Stanokda,
Iş sazьnen,
Jьrlaj şaj deв şen jьrьn:
—„Ehl вeşigin terвetken,
işkir qollar,
Ille вir kyn maqsadqa,
hakim olar".

. . . . . .

* * *

Ondaj вizde,
Bir degil-вinlernen вar,
Işde tuvqna,
Işde— өsken Ajşe apalar...
Baq! gigantlar,
Ken cөller quçaqьna.
Zavod, faвrik,
Şaxtalar... oçaqьna.

—

Qajda вarsan
Bu quvet qolь вardьr.
Her frontda,
Erlernen вir turadьr.

—

Sosjalizm
Quruvda өrnek işli,
Azmь вizde,
Udar iş вatьrlarь.
Azmь mьndan;
Şijьrьna azьq ala,
Şairlernin,
Ateşli satьrlarь!,

II

BİR NAZAR

Taşladьm kөz,
Mazьlarnьn ьzьna,
Ta derenden—
Jigrimінçi asьrqa
Ne cekmegen?!,
Insanlьqnьn вu nesli,
qojqan tarix,
Canasьn tyz jolьna.

—

Qadьn olqan;
Bazarlarnьn вol malь,
„Tilli alet"—
Çemijetnin esiri.
Jarьm dynja
„Taqdir"ь şaj jazьlqan,
Kөmylgenler,
Mezarqa da tip tiri.

—

Filosoflar
Qavqasьna temalar,
Olsalar da
Qadьn—qьzlar alemi,
Sьnsalar da
„Haq berin!" deв вaqьrьв,
Deliqanlь
Şairlernin qalemi,

—

Ne Rim, Junan,
Ne Xristijan, ne Islam,
Ne вurzua
„Kylturasь" ,qanunь...
Tanьmaqan,
Manastьrlar, haremler...
Buqavьnda,
Bu mazlumlar haqqьnь.

* * *

Tek oktaвr,
Traktorь qopardь,
Eski qurum,
Tamьrlarьn derenden.
Azad, serвest
Janь Sovet qadьnь,
Kyreşke вir,
Tyşdi şajna erlernen.

—

Өzbekycini,
Kyreşlerde tanьtdь,
Zemanemnin,
Bөlşeviska qadьnь.
Barrikada,
Qurulьşda, her jerde...
Jyksek tutьв,
Jengen вyjyk maqsadnь.
Byjyk quvet—
Zavod, kolxoz qadьnь,
Ne jaratmaz?,
Onьn demir tilegi.
Barmь вir iş?
Memleketnin вavrьnda,
Kyc qoşmasьn,
Oqa qadьn вilegi,

—

Baq! Sojuznьn.
„Aq altun", caj tarlasь,
Pirnic, вoqdaj,
On вaşaqlar cөline,
Zavod, faвrik,
Transport, neft oçaqь...
Iş mejdanь,
Onьn cevвer eline.

—

Mьna: işkir,
Politotdel—Tamara,
Kөj soveti,—
Reisesi—Gylizar.
Zavkom—Raxil,
Jaş inziner—Klara
Sajsan вitmez.
Bizde onlar azmь вar?

—

Dyn fereçe,
Zulmetine kөmylgen
Azmь qadьn,
Jarata өz tarixьn,
Qьşlaqlarqa,
Joldaş etiв traktor,
Kombajnlar,
Elektrik jarьqьn,

—

Qadьn kyci,
Qadьn işi, sesinen,
Gyrdelene,

TENBEL HUSNIJE

Ecki mojnьzьdaj syjrelib cьqqan eki syjri qajanьn tibindeki kөjnin, havanьn pьs-dumanlь olmasьna baqmadan manzarasь kercekden de өz jaraşьqlьqьnь saqlaj.

Kөj, bysbytyn tegiz kolxozlaşqan. Mьnda kollektif emek her kesni bir birine daha jaqьn qardaş japqan.

Kөj icindeki soqaq boјь ketken, jaxud at azbarьnda baqьrьb çibergen adamlarqa pek sirek rast keline. Jalьnьz bizim aftomobilnin dьrldьsь-daha doqrь zьrьldьsь ba'zь bir mektөb balalarьnьn cybyrşib kelmesini myçib oldь.

Kimse kөrinmej, Aftomobil zьrьldasa da evelkisi kibi syry syry xalqlar toplanmajlar. Evet, biz binьn ne icyn olqanьnь tyşynyb oturmaj, anlajmьz. Cynki her kes işde, tytyn aranьnьn eki başьndaki odalardalar. Demet başьndalar.

Pek kamil iş japqan şen jaşlar, cөber qьzlar, usta kelincekler, teçribeli qart anajlar, kөzi acьq, cevik aqajlar-hepsi iş başьndalar. Sanki bytyn kөj bu eki byjyk zalqa —demet evine toplanьb kelgenler. Onlar her japraqnь, diqqatnen sipajlar, onlar her demetni tyspailajlar.

— Bekir Suruq ber!

— Osman tut baqajьm!

— Amide suruq al!

— Sөbiha demetleri berse!

Japьçьlьq sahnasь.
Oqa zinet,
Өrden taqqan kөksler:
Anasatsja,
Rөbijasь, Annasь...

—

Janь nesil,
Beşigini terbetgen,
Pionerler,
Komunistler anasь,
Jarьşlaşьb,
Oqul, qoça, qьzlarnen,
Jaratalar,
Sosjalizm dynjasь.
Jaslьlardan—
Akademja tөrine,
Barqanqaçek
Өrnek işler өrgysi,
Kөrdimeken?
Bundaj çanlь bir levha,
Tarixlarnьn,
„Mu'çize"ler sergisi,

—

1

Omaz aqran:
Mazьlarnьn misali,
Oktabrnen,
Atьlqan bu adьmqa,
Burzuazi'a
Destanьnda „Zanna-
d'Arklar,
Iş batьrь—
Bir udarçь Qadьnqa

* *
*

Byjyk quvet,
Ej qurulьş askeri!,
Aldьmьzda
Kene keskin kyreş bar.
Tamamlajmьz
Sosjalizm binasьn,
Çojaçaqmьz
Duşman tuxumьn taru—mar.

—

Jer şarьnьn
Altьdan bir pajьnda,
Gyrdelengen
Gigant işler planь,
Bizden quvet,
Bizden udar iş tilej,
Miljonlarnьn,
Bu—proletar vetanь.
Lenin өrdeni
Taqqan Qrьm cөlleri,
Rudalarь,
Fabrik, zavod... sexleri,
XVII—nçi
Part sijezdnin qararьn,
Toldьruvqa
Caqьralar bizlerni

—

Aldqa, aldqa!
Entuziazist bataljon!
Sosjalizmnin
Өrnek işli atrjadь.
Udar kycnen,
Qurajьq tunc binanь,
Boşqa bermej
Bir saat bir daqanь.

—

— Qa Xajвulla, tut cьqarajьq!

Bu sesler toqtamaj, turmaj tekrarlana. Suruqlar turmaj keleler—ketireler, demetler deste berileler, tytyn tajlarь kelgen sajьn qalanьв jykseleler.

Tytyn, kolxoznьn esas işi. Tytyn, kolxoznьn esas mahsulь. Tytyn, kolxoznьn esas temelini teşkil etken xozajstva.

Tytynnin kelirli olmasь icyn onьn kejfijetini qat qat artdьrmaq—mьna onlarnьn qьzqьn kyreşlerinin esasь.

— Brigadir kim?

Uzun вojlь, iri kөzli esmeriçe kelgen asker urвalarьndaki adamnьn вu soravь, jaqьn вulьnqan ва'zь вir kelincek ve qьzlarnьn вu adamqa eleslenib вaqmalarьnь myçiв oldь.

— Menim. Alcaraqca, tolь вir qьrçьman çevaв вere.

Mьna „вu вrigadirdir"—deв kesdirib ajtmaqa jol joqdьr. Cynki o da вrigadadaki kolxozçьlarnen qarьşqan, o da calьşa. Calьşa hem jolвaşçьlьq ete.

Men өzim, вir kereden doqrь вu adamnьn вrigadir olqanьna şeksine tyşdim. O вizim syallerimizge irkilmej çevaв вere. Bu sene kolxoz tytyninin gyzel olqanьnь, kontraktatsijanьn elverişli ve jengil olqanьnь, kolxoznьn devletke borçьnь вerib вitirgenini, kolxozçьlarqa eki tonna tytyn qaloqanьnь anlata, sevincle anlata. O onlarnь ajtqanda kylymsirej, kөzleri de kylymsirej.

Brigadasьndan xoşnud olqanьnь pek coqlarьnьn udarçь olqan ve coqlarьnьn normalarьnь toldьrqanьnь ajrьça ve вyjyk вir isteknen sөjlej.

— Menim вrigadamda, arqadaş, pek gyzel amma, ammasь вar—jerinden sekirib turqan orta вojlь, toq вetli, gyr saclь adam janьmьzqa keldi.

— Ammasь ne?

— Ammasь, arqadaş—parmaqьnen pençire tyвinde arьqça esmeri вetli qadьnnь kөsterib mьna вu, вuna jaxşь вaq. Mьna вu Usnije вarmь, valla arqadaş menim вrigadamda вir вela. Bytyn вrigadamnь kirlej, вizni masxara ete.

Brigadirnin ketken sajьn mimika ve hareketini denişdirmesi, sesini tyrly cьqarmasь, onьn Usnijege kercekden de çanь aqьrqanьnь, daha doqrьsь вytyn вrigadadakiler adьndan Usnijenin hareketine protestini kөstere ediler.

— Arqadaş, mьna өzi de partija a'zalьqьna kandidat. O вytyn kolxozçьlarqa өrnek, nymyne olaçaqь jerde, tenвelliknin nymynesi ola.

— Ja siz...

— Jacejkada da işi вaqьldь. Kolxoz idaresi onь yc emek kyninen ştrafladь. Lakin kar etmej

— Usnije arqadaş, ne icyn вөjle japasьnьz. Baq mьnav Emine apa senin anandan da qart. Bir өzin 345 emek kyni вar. Senin ise 119.

— Men calьşьв olmajьm. Elimden kelg eni вu qadar.

— Ja ne icyn calьşьв olmajsьn?

— Juqudan ujanьв olamaj. Onьn adeti kec kelir, erte qajtar. Өzini coq ifratmaz.—Bir top demetni sьqьnьв kelgen jaş çevaв вerdi.

— Вөjle olmaz Usnije arqadaş! Senin işde tenвelligin seni ne kolxozda, ne partijada qalmaqlьqьnnen вir jerde sьqmaz. Өzinni tyzetmek kereksin,—deв menimle olqan arqadaş mes'eleni keskin qojdь.

Usnije tenвel. Usnije inad, calьşmaj, calьşmaq stemej. Ne icyn?...Mьna вu „ne icyn" menim mьjьmь da coq vaqьtqa qadar ajlanьв turdь. Joqsa o zajьf ve xasta вir qadьnmь? Xajьr. Saqlam, taşnь sьqsa suvьnь cьqaraçaq. Balasь, caqasь jaxud qarь, xastasь вarmь? Xajьr. Jalьnьz өzi, hatta apasь Fatma onьn her şejini вaqa. Өjle ise ne icyn?... Өzi fuqare, вytyn ailesi fuqare. Demek kulaq adetlerinden xaвeri joq. Ja ne icyn tenвellik ete?

Mьna ne icyn. O, kөjden quvulqan kulaklarnь açьqan. O her vaqьt bir kulak kelini olmaqnь tasavurlanqan edi. O, kulaklarnьn başqalarь hisabьna bajьqanlarьnь bilse de, faqat kene de onda kulak qaraltьsьna kulaknьn tөşemeli evinde oturmaqa bir haveslik jaşaj edi.

Tegiz kollektifleşdiryv esasьna binaen kulaklanrьn kyn-fejekyn olmalarьna Usnijenin çanь aqьrdь. O kolxozqa calьşmaqa da barmajaçaq amma lakin, kөresinmi sen, kulaklar kөjde joqlar.

Evet, o kolxoznь daha anlamaj. Evet, o өzinin duşmanь olqan kulaklarnь jaxşь bilmej. Evet, o kolxoz jolьnьn sьnalqan jekane bir jol olqanьnь bilmej. Evet, o, şimdiki kyreşnin kolxozlarnь bolşevik kolxozlarь, kolxozçьlarnь hallь-taqatlь japmaq oqrьnda ketkenini anlab olamaj. Mьna o bunьn icyn calьşmaj.

Bu kycyk hikajecigimiz bir fantazija olmajьb Baqcasaraj rajonь Syjritaş kөji **„Profintern"** kolxozьnda tenbelliknen nam bergen ve kolxozda en az emek kyni qazanqan **Usnije Xajbullanьn** (partija a'zalьqьna kandidat) өmyrinden alьnьb jazьldь.

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA"

IŞÇI KӨJLI QADЬNLARЬ AJLЬQ ŻURNALЬNЬN

ABUNA FIJATЬ:

Jьllьqь	**4 r. 80 k.**
6 ajlьqь	**2 r. 40 k.**
3 ajlьqь	**1 r. 20 k.**
Nusxasь	**— r. 40 k.**

DIQQAT!

Żurnalqa abuna her pocta şu'besinde, sojuz pecat rajon şu'besinde, pocta agentliklerinde, kioskalarda, şeher ve kөjde pocta taşьjьçьlarda, içtьmaьj vekillerde jazьlmaq mymkin.

Żurnalьmьzь almaqan, oqumaqan hic bir işci, kolxoçzь ve emekdar qadьn, qьz qalmamalьdьr!

Redaktorь: redaktorlьq hejeti,

Redaktorlьq hejeti azalarь:

Bekirova R., Çaferova M., Baqqal A.

г. Симферополь. 1-я гостипография. Уполкрымлито „Б" № 140. Заказ № 1098. Тираж 1500.

Fijatь—40 kap.

15,19

„QADЬNLЬQ
Sotsjalizm jolьnda"

ŻURNALЬ — OK VKP(b) ORGANЬ— „QRЬMPARTIZDAT" NEŞRIJATЬ

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA!" Qьrьmda maxsus emekdar qadьnlьq edebijatь olaraq mejdanqa kelgen ilk bolşevik żurnalьdьr.
Her işci-kolxozçь qadьn, her bir aktif qadьn onьn oqujьçьsь ve jazьçьsь olmalьdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA!" Işci-kolxozçь qadьnlarnьn sijasij, umumij, texnikij bilgilerini artdьraçaq, onlarqa öz fikir ve anlarьnь artdьrmaqa jardьm eteçek jaqьn bir arqadaşdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA"

ŻURNALЬ AJDA BIR KERRE CЬQADЬR

ŻURNALQA ABUNE JAZЬLUV QAJET QOLAJ

Her pocta şu'besinde, her gazeta ve mektyв pocta darqatьçlarь tarafьndan żurnalqa abune qabul olunur.

HER SELSAVET, KOLXOZ IDARESI, KOPERATIFLER ŻURNALNЬN DARQATЬLMASЬNA AMELIJ JARDЬM KΘSTERMEKNI BORÇ EDILMELILER.

ABUNE JAZЬLUV FIJATЬ:
Jьlьqь—4 r. 80 k. ▪ 6 ajlьqь—2 r. 40 k., ▪ 3 ajlьqь—1 r. 20 kap. ▪ nusxasь—40 kap.

Adres: Aqmesçid, Qrьmpartizdat „QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA" żurnalь idaresi.